

תמיד עיני ה'

אין זה כי אם "בית אלקים", וזה שער השמים!

אלקיד בה

בא"י שאין שר ומזל מושל בה כ"א האל ית', היא מושפעת מאתו ית' מדי יום ביום ומדי שנה בשנה בכל הדברים הצריכים למוזנות האדם וחיוו, אבל שאר הארצות הם מושפעים ע"י השר והמזל השולט עליהם לזמן קצוב, כפי מה שחלקו לו למעלה. והוא דמיון מלך גדול מושל בד' פנות העולם, שהוא שולח למקומות הרחוקים ממנו הדברים הצריכים אליהם לזמן רב, כדי שלא יצטרך לשלוח כמה פעמים, ובמקום מושבו אינו מחלק להם כ"א מדי יום ביומו או מדי חרש בחדשו, להיותו קרוב אליהם, ויכול להשלים חסרונם בכל יום. (בית אלקים להנביט, שער התפילה פרק ה')

**ב"ה – ספר "ארץ ישראל", מדור "עין הארץ" ח"א – גליון 107 – יח תמוז תשס"ד לפ"ק
ז"ל בקביעות ע"י: "אגודת העולמי הכללי למען ישוב ארץ ישראל" – עיה"ק ירושלים תובב"א**

גליון יומי לחיזוק והתעוררות למצות ישוב ארץ ישראל להחזיר עמדת מצות ישוב א"י ליושנה, להחזרת כל אחב"י לארצינו הקדושה, ועי"ז נזכה בקרוב לביאת משיח צדקינו בב"א ארץ אשר ה' אלקיד דורש אותה, תמיד עיני ה' אלקיד בה

ספר ליקוטי הלכות - הלכות ברכת הפרות הלכה ד

הלכה ד: ענין ברכת הנהנין. ודין קדימה בפרות. וחשיבות פרות ארץ - ישראל שקודמין לברכה:

על - פי התורה חבלים נפלו לי בנעימים וכו' (בלקוטי תניינא סימן עא), עין שם היטב מראשה לסופה:

א) וזה בחינת כלל ברכת הנהנין, פי עקר הברכה הוא בשביל להעלות הדבר ולקשרו לנעם העליון, פי זה ידוע שצריך האדם לבלי לקבל הנאה ותענוג מגוף הדבר שאוכל ושותה וכו' רק להעלות התענוג מגוף הדבר שאוכל ושותה וכו', רק להעלות התענוג והאהבה שמלבש בזה הדבר להעלותו לשרשו העליון שבקדשה. ושרש העליון של כל האהבות והתענוגים הוא בחינת נעם העליון שמשם נשתלשלין ונמשכין כל נעימת הטעמים והתענוגים שיש בכל דבר בבחינת מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים. שכל האהבות שמלבשין בכל התענוגים כלם נמשכין בשרשם העליון מבחינת נעם העליון שהוא בחינת יוסף שהיה יפה תאר ויפה מראה. וזהו מה יפית ומה נעמת אהבה וכו'. ובשביל זה צריכין לברך על כל דבר שרוצה להנות ממנו. פי על - ידי הברכה הוא מקשר ומעלה הדבר לשרשו לבחינת נעם העליון, פי כל הברכות הם בחינת שירות ותשבחות לה' יתברך שמשבחין ומברכין לה' יתברך שפרא את הדבר הזה.

ועל - כן כל הברכות שבעולם הם בבחינת נעם העליון בבחינת פי נעים נאווה תהלה. וכתיב זמרו לשמו פי נעים שזהו בחינת נעים זמירות ישראל (שמואל ב ב) שהביא שם רבנו זכרוננו לברכה בסוף התורה הנ"ל, פי כל הברכות הם בחינת זמירות ותהלות ותשבחות לה' יתברך שעל

– יְדֵי זֶה עֵקֶר הַהִתְקַשְׁרוֹת לְבַחֲיַנַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְדַבֵּק בְּהַבּוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. לְזִכּוֹת לְנְעָם הָעֲלִיּוֹן לְחֻזוֹת בְּנְעָם ה' כִּי אִם עַל – יְדֵי דְבוּרֵי בְרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת וְתַפְלוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת. שְׁפָלָם הֵם בְּבַחֲיַנַת נְעָם, בַּחֲיַנַת נְעִים זְמִירוֹת וְכוּ' בַּנ"ל. וְזֶה בַּחֲיַנַת כָּלֵל כָּל הַבְּרָכוֹת שְׁצָרִיכִין לְבָרֵךְ עַל כָּל דְּבַר שְׁנֵהֲגִין מִמֶּנּוּ וְאִסּוּר לְהַנּוֹת מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְרָכָה, כִּי צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר כָּל הַהֲנָאוֹת וְהַטְעָמִים וְהַתְעַנּוּגִים לְשֵׁרֶשֶׁם שֶׁהוּא נְעָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁזֶה זּוֹכִין עַל – יְדֵי הַבְּרָכָה בְּכוּנָה שֶׁהוּא בַּחֲיַנַת נְעָם בַּנ"ל. שְׁעַל – יְדֵי זֶה מְעַלִּין וּמְקַשְׁרִין כָּל הָאֱהָבוֹת וְהַתְעַנּוּגִים לְשֵׁרֶשֶׁם לְבַחֲיַנַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן בַּנ"ל. וְעַל – כֵּן עֵקֶר קְדֻשַׁת כָּל הַמַּאֲכָלִים הוּא מֵאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַת כָּל הַמִּצְוֹת הַתְלוּיֹת בְּאֶרֶץ שְׁפָלָם בְּמִינֵי מֵאֲכָל, דְּהֵינּוּ הַשְּׂבָעָה מִיָּנִים וְכַמוֹבֵא לְעִיל, כִּי עֵקֶר הַשְּׂפָעַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, עַל – כֵּן שֵׁם בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל עֵקֶר קְדֻשַׁת הָאֲכִילָה, כִּי עֵקֶר קְדֻשַׁת הָאֲכִילָה הוּא בְּשׂוֹזְכִין לְקַשֵּׁר הַטְעָם וְהַתְעַנּוּג לְבַחֲיַנַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְעַל – כֵּן שֵׁם בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל עֵקֶר קְדֻשַׁת הָאֲכִילָה, כִּי עֵקֶר קְדֻשַׁת הָאֲכִילָה הוּא בְּשׂוֹזְכִין לְקַשֵּׁר הַטְעָם וְהַתְעַנּוּג לְבַחֲיַנַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן בַּנ"ל שֶׁהוּא בַּחֲיַנַת מַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בַּנ"ל. וְעַל – כֵּן עֵקֶר כָּל הַבְּרָכוֹת שְׁמִבְרָכִין עַל כָּל הַמַּאֲכָלִים אֲנִי לְמִדִּין מִבְּרַכַת הַמְזוֹן, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה, הַשְּׂתֵא לְאַחֲרָיו מְבָרֵךְ, לְפָנָיו לֹא, כִּמוֹ שְׁמִבְרָכָה. כִּי עֵקֶר כָּל הַבְּרָכוֹת הוּא לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בַּחֲיַנַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן כְּדֵי לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר כָּל הָאֱהָבוֹת לְשֵׁרֶשֶׁן בַּנ"ל. וְעַל – כֵּן לְמִדִּין כָּל הַבְּרָכוֹת מִבְּרַכַת הַמְזוֹן, כִּי עֵקֶר בְּרַכַת הַמְזוֹן הוּא לְהַמְשִׁיךְ בַּחֲיַנַת קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, כִּמוֹ שְׂכַתּוֹב, וְאֲכַלְתָּ וְכוּ' וּבְרַכְתָּ וְכוּ' עַל הָאֶרֶץ. וְכַמְבֹאֵר לְעִיל כַּמָּה פְּעָמִים. וְעַל – כֵּן פְּרוֹת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל קוֹדֵמִין לְבְרָכָה, כִּי עֵקֶר הַבְּרָכָה הִיא לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בַּחֲיַנַת נְעָם שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁבִקְדֻשָּׁה שֶׁל כָּל הַטְעָמִים וְהָאֱהָבוֹת וְהַתְעַנּוּגִים שְׂבָעוֹלָם בַּנ"ל. שְׂזוֹכִין לְזֶה עַל – יְדֵי הַבְּרָכָה בַּנ"ל:

(ב) וְעַל – כֵּן תִּקְנֵנוּ חֻכְמֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה דִּין קְדִימָה בְּפְרוֹת כְּפִי חֲשִׁיבוֹת וּמְעַלַת הַפְּרוֹת, כִּי כָּל הַכְּבוֹד וְהַחֲשִׁיבוֹת שְׂבָעוֹלָם נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִבַּחֲיַנַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. שְׁעַל – יְדֵי הַשְּׂפָעַת הַנְעָם הָעֲלִיּוֹן נִמְשָׁךְ הַתְגַּלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַבְּרִיאָה, שְׂרֵשׁ כָּל הָעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת שְׂבָהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. וְעַל – כֵּן רְאוּי לְחַלֵּק כְּבוֹד וְחֲשִׁיבוֹת לְהַפְרוֹת לְעַנְיֵן בְּרָכָה לְהַקְדִּים הַרְאוּי לְהַקְדִּים, כִּי עַל – יְדֵי הַבְּרָכָה נִמְשָׁךְ הַשְּׂפָעַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשָּׁם עֵקֶר הַכְּבוֹד וְהַחֲשִׁיבוֹת בַּנ"ל. וְעַל – כֵּן רַב הַכְּבוֹד שְׂבָנִי – אָדָם מְכַבְּדִין זֶה אֶת זֶה הוּא בְּמִינֵי מֵאֲכָל וּמִשְׂקָה. כְּדִרֵךְ הָעוֹלָם שְׂבִשְׂאֲחֹד נִכְנָס לְבֵית חֲבֵרוֹ וְרוֹצֵה לְכַבְּדוֹ הוּא מְכַבֵּד אוֹתוֹ בְּאִיזָה דְּבַר מֵאֲכָל וּמִשְׂקָה. וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה לְעַנְיֵן אִסּוּר וְהַתֵּר, 'חֲתִיכָה הַרְאוּיָה לְהַתְכַּבֵּד'. כִּי עֵקֶר כָּל הַכְּבוֹד נִמְשָׁךְ מִנְעָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׂפָעַתוֹ מְלַבֵּשׁ בְּכָל הַמַּאֲכָלִים וּמִשְׂקָאוֹת. וְעַל – כֵּן שָׁם עֵקֶר הַכְּבוֹד בַּנ"ל. וְזֶה בַּחֲיַנַת שְׁלַחַן מְלָכִים, בַּחֲיַנַת מְלָךְ הַכְּבוֹד. (כִּמוֹ שְׂכַתּוֹב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ

לְבָרְכָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהַתּוֹרָה וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע בְּסִימֵן סוּ. כִּי עָקַר הַכְּבוֹד מִתְגַּלָּה עַל – יְדֵי בַחֲיִינַת נֶעֱם הָעֲלִיּוֹן שְׂזוּכִין לְקַבֵּל מִשָּׁם בְּשַׁעַת הַשְּׁלֶחַן דִּקְדוּשָׁה בְּשְׂזוּכִין לְבָרֵךְ הַבְּרָכוֹת כְּרְאוּי וּכְנ"ל:

ג) וְזֶה מַה שֶּׁהַתּוֹרָה מְשַׁבַּחַת אֶת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבַּעַת הַמִּינִין שֵׁשׁ בָּהּ פְּרוֹת טוֹבִים כְּאֵלֶּה וְשֶׁהִיא אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וּדְבַשׁ. וְלִכְאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּהָ. וְכִי זֶה הוּא שְׁבַח שֶׁל אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה כָּל כָּךְ. וְה' יִתְבָּרֵךְ הַבְּטִיחַ בְּכַמָּה הַבְּטָחוֹת לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתַת אֶת הָאֶרֶץ לְזֶרַעַם וּבִשְׂרָאֵל עַל – יְדֵי מֹשֶׁה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁהוּא מוֹכֵן לְקִיָּם הַבְּטָחָתוֹ לְתַת לָהֶם אֶת הָאֶרֶץ וְכָל הַתּוֹרָה מְלַאָּה מִשְׁבַּח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל לְמַעַיֵן וּמִדְּקָדֵק בָּהּ. וְכָל פְּעַם שְׂמוּכִיחַ וּמְזַהֵיר אוֹתָם עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת בְּכָל־לִיּוֹת אוֹ בְּפִרְטִיּוֹת הוּא מְזַכֵּיר עַל פִּי – רַב אֶת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְבוֹא לְרִשְׁתָּהּ אֶת הָאֶרֶץ וְכו', כַּמְבָאָר בְּפִסְוִקִים רַבִּים אֵין מְסַפֵּר. וְכִי כָּל הַרְעַשׁ הַזֶּה כְּדֵי לְאָכַל פְּרוֹת טוֹבִים כְּאֵלֶּה? אַךְ בְּאֵמַת עָקַר הַכְּוֹנָה הוּא שֵׁשׁ בָּהּ פְּרוֹת טוֹבִים וּמִתּוֹקִים כְּאֵלֶּה שְׂמֻקְבָּלִים טַעֲמָם וְנִעְיִמַת מִתּוֹקוֹתָם מִנֶּעֱם הָעֲלִיּוֹן. וְשֵׁם דִּיקָא יְכוֹלִין לְהַתְקַשֵּׁר לְנֶעֱם הָעֲלִיּוֹן עַל – יְדֵי הַפְּרוֹת הַטוֹבִים שֵׁשׁ שָׁם. עַל – יְדֵי שְׂנֻזָּכָה לְקִיָּם הַמְצוּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בָּהֶם שְׂנוּהֲגִין בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל דִּיקָא. נִמְצָא, שֶׁעָקַר מַה שְׂמֻשְׁבַּח אֶת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבַּעַת הַמִּינִין הַטוֹבִים, עָקַר הַכְּוֹנָה עַל שְׂרֵשׁ הַטַּעַם שֶׁלָּהֶם שֶׁהוּא נֶעֱם הָעֲלִיּוֹן שְׂזוּכִין בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל דִּיקָא וְזֶהוּ בּוֹדָאֵי שְׁבַח גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי עָקַר עֲבוּדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו הוּא לְזִכּוֹת לְנֶעֱם הָעֲלִיּוֹן לְחַזוֹת בְּנֶעֱם ה'. לְהַפִּיר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב, אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ וְכו' לְחַזוֹת בְּנֶעֱם ה':

וְזֶה שְׂאֵמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָהּ עַל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שְׂנַתְאָוָה לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כָּל כָּךְ וְהַתְּפִלָּל תְּקַט"ו תְּפִלוֹת כְּדֵי לְבוֹא לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וְהַקְּשׁוּ עַל זֶה, וְכִי לְאָכַל מִפְּרִיָּהּ הוּא צְרִיךְ וְלִשְׁבַּע מְטוֹבָה?! אֵלֶּה בְּשִׁבִיל לְקִיָּם הַמְצוּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּאֶרֶץ. וְהַדְּבָר תְּמוּהָ וּדְקָאֵרִי לָהּ מַה קָאֵרִי לָהּ. וְכִי יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שְׂמֻשָּׁה יִתְאָוָה לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל לְאָכַל מִפְּרִיָּהּ וְלִשְׁבַּע מְטוֹבָה. אַךְ עָקַר הַקְּשִׁיא וְהַתְּרוּץ הוּא מַה שְׁכַתּוּב, כִּי מַחֲמַת שְׂרוּאֵין שְׂמֻשָּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם מִשְׁבַּח אֶת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבַח הַפְּרוֹת כְּנ"ל, עַל – כֵּן הוּא מְקַשָּׁה זֹאת, וְכִי לְאָכַל מִפְּרִיָּהּ וְכו'. כִּי אֲנִי רוֹאֵין שְׂכָל שְׁבַח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁבַּח אוֹתָהּ שֶׁהִיא אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וּדְבַשׁ אֶרֶץ חֹטָה וְשַׁעוּרָה גְּפֹן וְתֵאָנָה וְכו'. וְזֶה שְׂמֻתְרֵץ, אֵלֶּה בְּשִׁבִיל לְקִיָּם מְצוּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּאֶרֶץ, הֵינּוּ כִּי בְּאֵמַת שְׁבַח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל הֵן הֵן פְּרוֹתֶיהָ הַטוֹבִים וְהַנִּעְיִמִים. וּבְשִׁבִיל זֶה הַתְּאָוָה מֹשֶׁה לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל אַךְ לֹא הֵיטָה כְּוֹנָתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, לְטַעַם הַגְּשָׁמִי שֶׁל הַפְּרוֹת, רַק עָקַר כְּוֹנָתוֹ כְּדֵי לְזִכּוֹת לְקִיָּם הַמְצוּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּאֶרֶץ. כְּדֵי שֶׁעַל – יְדֵי הַמְצוּוֹת יִקְשֵׁר טַעַם הַמִּתּוֹקוֹת וְנִעְיִמַת הַפְּרוֹת לְשִׂרְשֵׁן לְבַחֲיִינַת נֶעֱם הָעֲלִיּוֹן שְׂזֵה עָקַר תְּשׁוּקַת מֹשֶׁה וְכָל הַצְּדִיקִים לְזִכּוֹת לְחַזוֹת בְּנֶעֱם ה' שְׂזֵה עָקַר הַתְּכִלִּית כְּנ"ל:

ד) והנה מבאר בהתורה הנ"ל שארץ – ישראל היא בחינת נעם ועל – בן שם עקר המחין, כי אין חכמה פחכמת ארץ – ישראל, כי עקר המחין נמשכין מנעם העליון ששופע בארץ – ישראל פנ"ל, אבל מחין של חוץ – לארץ הם בחינת חובלים, בחינת מחלקת וכו', כמו שמבאר שם. ומחמת שאלו המחין של חוץ – לארץ, שהם בחינת חובלים, מבקשים לעצמן תקון. ותקונם היא בעת שמקבלים השפעת הנעם העליון על – ידי כלי הנעשה על – ידי צדקה וכו'. שאז באין המחין של חוץ – לארץ בחינת חובלים ונופלים למחין של ארץ – ישראל, בחינת נעם פדי להתתקן על – ידי זה, כי אז הוא זמן תקונם וכו', כמבאר שם. על – בן לפעמים המחין של חוץ – לארץ בחינת חובלים הם פגומים כל כך עד שגורמים פגם גם להמחין של ארץ – ישראל שהם בחינת נעם ולא די שלא נתתקנים החובלים על – ידי הנעם אדרבא, הם פוגמים אותם. ומזה בא המחלקת שיש בארץ – ישראל גם – בן חס ושלום וכו', עין שם כל זה היטב:

וזה בחינת גדל היסורים שצריכין לסבל קדם שבאין לארץ – ישראל ועצם רבוי המניעות כלי שעור שצריכין לשבר קדם שבאין לארץ – ישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה) שארץ – ישראל הוא אחד מהדברים שבאין על – ידי יסורים. ועקר היסורים הם המונעים מארץ – ישראל. וכל זה נמשך מבחינת החובלים הנזכרים לעיל שהם לשון חבלה ויסורים, דהינו מניעות שהם בחינת מחלקת, כי כל המניעות שבעולם הם בחינת מחלקת, כי האדם רוצה [כל] כך לנסע לארץ – ישראל והמניעות עומדים כנגדו וחולקים עליו ורוצים למנעו חס ושלום, וכל זה נמשך מבחינת החובלים שהם המחין של חוץ – לארץ שהם בחינת מחלקת, הינו מחמת שהחובלים רוצים להתתקן על – ידי הנעם, על – בן תקף בשהאדם נתעורר לילך לארץ – ישראל שאזי כפי התעוררותו ותשוקתו לארץ – ישראל נמשך עליו הארה מבחינת הנעם העליון שהם המחין של ארץ – ישראל. ואזי תקף באים החובלים בנעימים פדי להתתקן פנ"ל. ומחמת שהחובלים הם מחין של חוץ – לארץ בחינת מחלקת, נאחו בהם הזהמא של חוץ – לארץ שהיא ארץ העמים. על – בן מתגבר הרע שבהם ומבלבלין מח האדם וגורמים לו מניעות גדולות מארץ – ישראל וצריך יגיעה לשברם. כי באמת זהו כלל גדול בעבודת הבורא יתברך שיקר כל המניעות שבעולם הם רק מניעת המח, כי כל מה שהאדם רוצה באמת יכול לגמר כרצונו ואין שום מניעה שתוכל למנעו ועקר המניעה היא רק מחמת שעדין אינו מאמין בדעתו בשלמות כראוי שהוא צריך לעשות דבר זה. ושחיו הנצחיים תלויים בזה. כי אם היה האדם מאמין בקדשת ארץ – ישראל כמו שהיא באמת, בודאי לא היה שום מונע בעולם שיוכל למנעו ולא היו כל המניעות שבעולם נחשבים בעיניו למניעות כלל. ובאמת אינם מניעות כלל, כי המניעה הגדולה הוא שצריכין לעבר בשני ימים לדרך רחוק בזה. והלא אנו רואים אלפים ורבבות בני – אדם שפורשין עצמן לימים למרחוק יותר מארץ – ישראל בשביל ספק רוח. זה נוסע למארסעלייא וזה ללונדון. וזה לאמריקא שרחוק מאד, מכל שכן לסטאנביל ולעכו

שְׁשִׁיחִים עוֹבְרִים וְשָׁבִים הַרְבֵּה. וְאִם מְנִיעָה מִחַמַּת מָמוֹן הֲלֹא אָנוּ רוֹאִים כַּמָּה עֲנִיִּים שְׁמִשְׂיָאִין בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וּמוֹצִיָּאִים עֲלֵיהֶם הוֹצָאוֹת הַרְבֵּה שְׁעוּלָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהוֹצָאוֹת הַנְּסִיעָה לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וּמֵאִין לֹקָחִים אֵלּוּ הַהוֹצָאוֹת, הֲלֹא הוּא רַק מִחַמַּת שְׁהֶם מִשְׁתּוֹקְקִים כָּל כָּךְ לְהִשְׂיֵא בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם. וּמִצְפִּים לֵה' יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁה' יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר לָהֶם בְּכָל מָה שְׁמִכְרַח לָהֶם, מִכָּל שָׁפֵן אִם הָיוּ מִשְׁתּוֹקְקִים בְּאֵמֶת וְהָיוּ חוֹשְׁבִים מִחֲשָׁבוֹת וְתַחֲבוּלוֹת עַל זֶה לְבוֹא לְשֵׁם בּוֹדָאֵי הָיָה ה' יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר לָהֶם בְּלִי סֶפֶק. וְעַל – כֵּן אִם הָיָה הָאָדָם מֵאֲמִין בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל חֵלֶק מֵאֶלֶף כִּמוֹ שֶׁהָיָה בְּאֵמֶת בּוֹדָאֵי הָיָה כָּל אָדָם רֵץ וּפּוֹרַח לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כִּמוֹ מִי שֶׁהָיָה רֵץ אִם הָיָה יוֹדֵעַ שְׁיִמְצָא שֵׁם בּוֹדָאֵי אֲלָפִים וְרַבּוֹת אֲדוּמִים. שְׁבוֹדָאֵי הָיָה רֵץ לְשֵׁם בְּכָל כַּחוֹ וְלֹא הָיָה שׁוֹם מוֹנֵעַ שְׁיִמְנַעְהוּ וְהָיָה לוֹוֶה וּמוֹכֵר כָּל אֲשֶׁר לוֹ עַל הוֹצָאוֹת. וְהָיָה פּוֹרַח לְשֵׁם בּוֹרִיזוֹת וּבִבְהֻלָּה גְדוּלָּה, מִכָּל שָׁפֵן וְכָל שָׁפֵן אִם הָיָה הָאָדָם מְשִׁים לְלִבּוֹ שֶׁבַח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. שְׁכָל הַתּוֹרָה כְּלָה מֵרֵאשִׁי לְסוּפָה מְלֵאָה מִשְׁבַּח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, כִּי הַתּוֹרָה מִתְחַלֵּת מִבְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּפְרַשׁ רִשׁ"י, לֹא הָיָה צְרִיךְ לְהַתְחִיל אֵת הַתּוֹרָה אֶלָּא מֵהַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם וְכוּ'. וּמִפְּנֵי מָה פָּתַח בְּבְרֵאשִׁית? בְּשִׁבִיל כַּח מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם וְכוּ'. שְׁלֹא יֵאמְרוּ הַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְסֻטִּים אַתֶּם וְכוּ'. נִמְצָא שְׁכָל הַתּוֹרָה שְׁמִבְּרֵאשִׁית עַד הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם הַכֹּל בְּשִׁבִיל שְׁנוּכָל לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וְכָל הַסְּפוּרִים מֵהַשְּׁתוֹרָה מְסַפֵּרֵת מִבְּרֵיאת הָעוֹלָם וְלִדַּת הָאָבוֹת וְסִבּוֹתֵיהֶם וְגִלְגוּלֵיהֶם הַכֹּל הוּא לַעֲשׂוֹת דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן. כִּמוֹ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ גִּלְגַּל עִם אָבוֹתֵינוּ הַרְבֵּה וַעֲשָׂה עִמָּהֶם נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת הַרְבֵּה, הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְתַת לָהֶם וּלְזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם אֵת אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה, שֶׁתִּכַּף בְּפִרְשַׁת נַח שְׁכָתוֹב שֵׁם לִדַּת אַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְאָבוֹת וְהוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁגִּלְגָּה אֱלֹקוֹתוֹ בְּעוֹלָם, תִּכַּף וּמִיד גִּלְגָּה לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ מַעֲלַת קִדְשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וְצִוְהוּ לִילֶךְ לְשֵׁם, כִּמוֹ שְׁכָתוֹב, לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וְכוּ' אֵל הָאָרֶץ וְכוּ'. וְשֵׁם כָּל הַפְּרָשָׁה וְכָל הַסֵּדֵר מְדַבֵּר מַעֲנִין נְסִיעַת אַבְרָהָם לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וְאַחַר כָּךְ בְּבֵרִית בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁהִבְטִיחוּ ה' יִתְבָּרַךְ עַל יְרֵשֶׁת אֶרֶץ, כַּמְבָּאָר שֵׁם בְּפִרְשָׁה שְׁמִזְכִּיר הַבְּטַחַת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים מְגִדֵּל חֲבָתָה. וְכֵן אַחַר כָּךְ אֵצֶל יִצְחָק וַיַּעֲקֹב שְׁמִבְטִיחַ לְכָל אֶחָד כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל הַבְּטַחָה שִׁיתֵּן לָהֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם וְחִזְרוּ הַבְּטַחָה זֹאת כַּמָּה פְּעָמִים מְגִדֵּל שְׁבַח מַעֲלַת הַהַבְּטַחָה הַזֹּאת וְכָל סֵפֶר בְּרֵאשִׁית סוּבֵב הוֹלֵךְ עַל קֵטֵב זֶה שֶׁל הַבְּטַחַת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהִבְטִיחַ לְאָבוֹת וְכִמוֹ שְׁפִרַשׁ רִשׁ"י עַל פְּסוּק אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. וְאֵלֶּה תוֹלְדוֹתֵיהֶם וְגִלְגוּלֵיהֶם עַד שְׁבָאוּ לְכָלֵל יִשׁוּב וְכוּ', דִּהְיִינוּ עַד שְׁבָאוּ לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה הַיִּשׁוּב וְהַמְּנוּחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה. וְכֵן כָּל סֵפֶר שְׁמוֹת שְׁמִדְבַר מִיְצִיאת מִצְרַיִם. וְהַכֹּל הָיָה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְבוֹא לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּמְבָּאָר בְּפִרְשָׁה בְּתַחֲלַת הַתְּגִלוֹת ה' יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה בְּסִנְיָה שְׁנֵאמַר שֵׁם תִּכַּף, אֵעֲלֶה אֶתְכֶם מִצְרַיִם אֵל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְכוּ' אֶרֶץ זָבַת וְכוּ'. וְכַתִּיב, וְאַרְדּוּ לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וְלַהֲעֲלוֹתוֹ מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת אֵל אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה וְכוּ'. וְכַתִּיב, וְגַם

הַקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לָתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וְכוּ' וְלִקְחֹתִי אִתְּכֶם לִי לְעַם וְכוּ' וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת יָדֵי לָתֵת אוֹתָהּ לְאַבְרָהָם וְלִיִּצְחָק וְלִיעֶקֶב וְכוּ'. וְכֵן הִרְבֵּה בְּכָל הַתּוֹרָה בָּלָה. שְׂמֹכֵל זֶה יְכוּלִין לִרְאוֹת וּלְהִבִּין מִרְחוֹק עֵצֶם שְׂבַח מַעֲלַת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מִבְּטִיחַ כָּל כֶּךָ עָלֶיהָ. וּבִפְרֹט בְּשָׂאֵר סְפָרִים בְּגִמְרָא וּבַמְדַרְשִׁים וּשְׂאֵר סְפָרִים שְׂמֵבָאָר בְּכֻלָּם מַגְדֵּל שְׂבַח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לִישֵׁב בָּהּ וְאֶפְלוּ לִילֶךְ בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת. וּבִפְרֹט בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שְׂמֵבָאָר בְּכֻמָּה תּוֹרוֹת מַגְדֵּל קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וְשְׂכָל קְדֻשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי תְלוּיָהּ בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. פּוֹק עֵינַי וְתִשְׁכַּח:

וְעַל – כֵּן אִם הָיָה הָאָדָם מְשִׁים לְבוֹ לְזֶה בְּאֵמֶת, בּוֹדֵאֵי אֵינן שׁוֹם מְנִיעָה שִׁימְנִיעָהוּ. וְעַקֵּר הַמְּנִיעָה הוּא רַק מְנִיעַת הַמַּח כַּנִּל. וְכֵל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַחֻבְלִים שְׂבָאִין וְנוֹפְלִין בְּנַעֲיָמִים בְּעַת שְׁנַתְעוֹרֵר הַשְּׁפַעַת הַנַּעַם הָעֲלִיּוֹן עַל – יְדֵי הַשְּׂתוֹקְקוֹת לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שְׂאֵז בְּאֵין הַחֻבְלִים כַּנִּל. וְאֵז נִתְעוֹרֵר הָרַע שְׂבַחֻבְלִים וּמִבְּלָבֵל אֶת מַח הָאָדָם עַד שְׂאֵינוּ יְכוּל לִרְאוֹת מַעֲלַת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וּמִזְמִין כַּמָּה מְנִיעוֹת שְׂכָלֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הָרַע שְׂבַחֻבְלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחִין שֶׁל חוּץ – לְאֶרֶץ מִמַּשׁ שֶׁהֵם מִתְנַגְדִּים לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וְכֵל אֵלוֹ הַמְּנִיעוֹת מֵאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שְׂצָרִיכִין לְשַׁבְּרָם כָּלֵם כְּלוּלִים בְּבְחִינַת שְׂבַעָה עֲמֻמִּין שֶׁהֵם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְכוּ'. שֶׁהִיָּתָה הָאֶרֶץ בְּיָדָם שֶׁהֵם חוֹפִין עַל קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וּמַעֲלִימִין וּמַסְתִּירִין טַעַם קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַיִּסּוּרִים וְכֵל הַמְּנִיעוֹת מֵאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וְעַל – כֵּן הֵם שְׂבַעָה עֲמֻמִּין כַּנִּגְדָה שְׂבַעַת הַמִּינִין שְׁנִשְׁתַּבַּחָה בְּהֵן אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכַתוּב, אֶרֶץ חֲטָה וְשַׁעוֹרָה וְכוּ'. וְעַקֵּר הַשְּׂבַח הוּא שֵׁם הוּא שׁוֹפַע נַעַם הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשֵּׁם טַעַם אֵלוֹ הַפְּרוֹת וְכוּ' כַּנִּל. וְעַל – כֵּן כַּנִּגְדָה אֵלוֹ הַשְּׂבַעָה הַמִּינִים שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעַם שֶׁהִיא עַקֵּר שְׂבַח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּנִּגְדָה זֶה הֵם שְׂבַעָה עֲמֻמִּין הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שְׂכַתוּב, וְלִהְעֵלוֹתוֹ מִן הָאֶרֶץ הַהִיא אֵל אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֵל אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ. אֵל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְכוּ'. כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא, כִּי לְכַבֵּשׁ וְלִהְכַנִּיעַ הַשְּׂבַעָה עֲמֻמִּין שְׂחוּשָׁב שֵׁם הַפְּסוּק שֶׁהֵם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְכוּ'. הוּא עַל – יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים בְּשְׂבַח הָאֶרֶץ שֶׁהִיא אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ, דְּהִינוּ שְׂשׁוֹפַע שֵׁם נַעַם הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשֵּׁם מְתִיקַת כָּל שְׂבַעַת הַמִּינִים שְׂעַל – יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַכְּנִיעַ וְלְכַבֵּשׁ כָּל הַשְּׂבַעָה עֲמֻמִּין שֶׁהֵם כָּלֵל הַמוֹנְעִים כַּנִּל, כִּי עַקֵּר הַמְּנִיעוֹת הוּא שְׂמִבְּלָבֵלִין הַמַּח מִלְּהַרְגִישׁ קְדֻשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּנִּל. אֲבָל מִי שְׂמַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּמֵאֲמִין לְמִשָּׁה רַבֵּנוּ וְלְכָל הַצְּדִיקִים אֲמֵתִיִּים שְׂמִפְּלִיגִין בְּשְׂבַח אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, בּוֹדֵאֵי יִשְׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת שְׂכְּלוּלִים בְּשְׂבַעָה עֲמֻמִּין שְׂנִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַחֻבְלִים וְיִבּוֹא לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, לְאֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ שִׁישׁ בָּהּ שְׂבַעַת הַמִּינִים שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעַם כַּנִּל. וְזֶה בְּחִינַת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ שְׂנִקְרָאֵת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל בְּתוֹרָה כַּמָּה פְּעָמִים, כִּי חֶלֶב הוּא בְּחִינַת הוֹלְדָה שְׂאֵז דָּם נַעֲפָר וְנַעֲשָׂה חֶלֶב (בְּכוֹרוֹת ו) הַנִּמְשָׁךְ מִנַּעַם הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשֵּׁם מְתִיקַת כָּל הַטְּעָמִים בְּחִינַת דָּבָשׁ, כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל, עֵינַי שֵׁם הַיִּטֵּב. וְעַל – כֵּן אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל מְסַגֵּל לְבָנִים, כִּי שֵׁם שׁוֹפַע נַעַם הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשֵּׁם הַהוֹלְדָה:

ה) וְזֶה בְּחִינַת פָּגַם הַמְּרַגְלִים מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאָרֶץ רָעָה שְׁאֲמְרוּ, בָּאֲנֹכִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא וְזֶה פְּרִיָּהּ. אָפֶס כִּי עָזוּ הָעָם וְכוּ'. הֵינּוּ שֵׁישׁ שֶׁם שְׂבַעָה עַמּוּמִין שְׁנַמְשְׁכִין מֵהָרַע שְׂבַחֻבָּלִים שְׂאִינָם מְנִיחִין לְבוֹא לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל לְבַחֲנֵינָה נְעָם. כִּי לֹא רָצוּ לְהֶאֱמִין שֵׁישׁ כַּח בְּיִשְׂרָאֵל לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל הַחֻבּוּבָלִים וּלְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת שְׂבַעוּלָם. נִמְצָא, שְׁאֲמְרוּ דָּבָר וְהַפּוֹכוֹ:

ו) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁאֲמַר פְּרַעֲהוּ, תִּכְבֵּד הָעֲבוּדָה וְכוּ'. כִּי תִכְףּ בְּשַׁנְתְּעוֹרֵר צְמִיחַת קֶרֶן יִשׁוּעָה שֶׁל הַגְּאֻלָּה שֶׁהֶעֱקַר הוּא לְבוֹא לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל. שֶׁהוּא בְּחִינַת נְעָם כַּנ"ל. וְתִכְףּ נִתְעוֹרְרוּ בְּחִינַת הַחֻבּוּבָלִים וְנִפְּלוּ בְּנַעֲיָמִים. וְעַל – יְדֵי זֶה הִתְגַּבֵּר הָרַע שְׂבַחֻבָּלִים וְהִסִּית אֶת פְּרַעֲהוּ לְהַכְּבִיד הָעֲבוּדָה יוֹתֵר לְמַנַּע יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּאֻלָּה מְלָשׁוּב לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. וּמִגְדֵּל הַתְּגַבְּרוֹת הָרַע שְׂבַחֻבָּלִים שְׁעַל – יְדֵי זֶה הִיָּתָה כְּבִדוֹת הָעֲבוּדָה בְּחִינַת תִּכְבֵּד הָעֲבוּדָה כַּנ"ל. עַל – יְדֵי זֶה חֲזָרוּ וְנִתְעוֹרְרוּ דָּתָן וְאַבִּירָם וַיֵּצְאוּ נֹצְבִים לְקִרְאֵת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְאָמְרוּ, יִרְאֵה עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט. שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַחְלַקַת שְׁנַמְשָׁךְ מֵהַחֻבּוּבָלִים שְׁחֲזָרוּ וְנִתְעוֹרְרוּ עַל – יְדֵי שְׁנַתְּעוֹרֵר הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן עַל – יְדֵי הַתְּחַלַּת הַגְּאֻלָּה לְבוֹא לְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל, כִּי כָּל עֵקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם נִמְשָׁךְ מִמַּחְלַקַת שֶׁהִיא בְּחִינַת חֻבּוּבָלִים, כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת נִתְגַּלְגַּל עַל – יְדֵי הַמַּחְלַקַת שְׂבִינְ הַשְּׂבָטִים עִם יוֹסֵף, כִּי הִבְעֵל דָּבָר הַתְּגַרָּה בָּהֶם שִׁיחֲלְקוּ עִם יוֹסֵף דִּיקָא, כִּי יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת נְעָם, כְּמוֹ שְׂמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְהֵם חֲלְקוּ עָלָיו. וְעַל – יְדֵי זֶה הִתְגַּבְּרוּ בְּחִינַת הַחֻבּוּבָלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחְלַקַת. וְעַל – בֵּן יִרְדוּ לְגְלוּת מִצְרַיִם שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִמָּשׁ מְאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת נְעָם. כִּי מִצְרַיִם הוּא כְּנֶגֶד אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה כִּידוּעַ. וְעַל – בֵּן הֵם שְׂטוּפֵי זְמָה, כִּי תֵאֵוֹת נֶאֱוֹף נִמְשָׁךְ מִפָּגַם הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן שְׂאֵז נוֹפֵל לְאַהֲבַת נָשִׁים כְּמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְעַל – בֵּן כְּשֶׁשָּׁלַח יַעֲקֹב שְׁנֵי אֶת הַשְּׂבָטִים אָמַר לָהֶם, קַחוּ מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ בְּכִלְיֵיכֶם וְכוּ'. דִּהֵינּוּ פְרוֹת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, כִּי יַעֲקֹב שָׁמַע שְׁאֲמַר לָהֶם מְרַגְלִים אַתֶּם, שְׁמַרְמוּ עַל חֲטָא הַמְּרַגְלִים שְׁפָגְמוּ בְּנְעָם הָעֲלִיּוֹן עַל – יְדֵי שְׁפָגְמוּ בְּאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּחִינַת נְעָם כַּנ"ל, כִּי גַם הֵם פָּגְמוּ בְּיוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת נְעָם כַּנ"ל, עַל – בֵּן צָוָה יַעֲקֹב שִׁיקְחוּ עִמָּהֶם מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ, הֵינּוּ פְרוֹת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שְׂבָהֶם מְלַבֵּשׁ הַשְּׁפַעַת הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן כְּדֵי לְהִרְאוֹת לוֹ שְׂאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל חֲבִיבָה בְּעֵינֵיהֶם וְהֵם מְחַבְּבִין אֶת הָאָרֶץ. וְגַם עַל – יְדֵי זֶה שִׁיקְחוּ עִמָּהֶם פְרוֹת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל יִמְשִׁיכוּ לְשֵׁם קִדְשַׁת הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן כְּדֵי לְבַטֵּל עַל – יְדֵי זֶה בְּחִינַת הַחֻבּוּבָלִים שְׂמִשֵּׁם בָּאוּ לָהֶם כָּל הַיִּסּוּרִים שְׂסָבְלוּ מִיוֹסֵף שֶׁהִכֵּל הָיָה מַחְמַת בְּחִינַת הַחֻבּוּבָלִים שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם. עַל – יְדֵי שְׂמִכְרוּ אֶת יוֹסֵף וּפָגְמוּ בְּנְעָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף כַּנ"ל. וְעַל – בֵּן עַל – יְדֵי הַפְּרוֹת שֶׁל אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל יִמְשִׁיכוּ הָאֶרֶת הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן לְתַקֵּן זֹאת כַּנ"ל. וְזָהוּ, קַחוּ מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ. בְּחִינַת נְעָם זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת נְעָם כַּנ"ל:

ז) ומגדל ההתגברות של החובלים אז בעת התחלת הגאולה שנתעוררו כנגד הנעם. עד שהכביד העבודה וכו' וגרם מחלקת של דתן ואבירם שאמרו ירא ה' עליכם וכו' כנ"ל והתגברו כל כך עד אשר העושיק יהולל חכם וכו' שגם משה רבנו אמר לה' יתברך, למה הרעתה וכו'. וכל זה מחמת התגברות החובלים, על – כן אמר לו ה' יתברך, עתה תראה וכו' ואמרו רבותינו זכרונם לברכה ולא העשוי לשלשים ואחד מלכים שרמו לו ה' יתברך תכף שלא יכנס לארץ – ישראל, הינו מאחר שאין בידו לתקן החובלים, אדרבא, הם מבלבלין גם דעתו הקדושה עד שאמר למה הרעתה. בודאי אי אפשר שיכנס לארץ – ישראל, כי כשירצה לכנס לארץ – ישראל יתגברו החובלים יותר ויותר וכשאין בידו לתקנם אזי הם פוגמים ביותר בקדשת ארץ – ישראל, כמבאר בהתורה הנ"ל. ועל – כן בודאי אי אפשר שיכנס לארץ – ישראל. וזהו הטעם שאנשים קטנים נכנסין לארץ – ישראל בקלות וגדולי הצדיקים יש להם מניעות עצומות מלבוא לארץ – ישראל עד שמשה לא זכה לבוא לארץ – ישראל. וכן סמוך לדורותינו היה הבעל שם טוב ז"ל ורבי נפתלי ז"ל שלא יכלו לבוא לארץ – ישראל, כי משה רבנו לפי עצם גדלותו אם היה נכנס לארץ – ישראל היו צריכים לכנס ולפל כל החובלים לתוך הנעימים להתתקן והיו צריכים להתתקן כל המחין הפגומים שנפגמו מחטא אדם הראשון ואילך שכלם הם בחינת חובלים, בחינת מחין של חוץ – לארץ. שנמשכין על – ידי פגם הכבוד על – ידי שפוגמין בכבוד ה' יתברך שהם כלל כל החטאים שבעולם שכלם היו צריכים להתתקן על – ידי משה, כי כל אחד כפי מה שזוכה לקבל קדשת ארץ – ישראל, דהינו השפעת הנעם, כמו כן באין ונופלים בחינת החובלים להתתקן ועל – כן אם היה משה רבנו נכנס לארץ היו צריכים כל החובלים להתתקן ומחמת שאז עדין לא הגיע הזמן לזה, כי לא יגמר תקון כל החובלים עד שיבוא משיח ויבער רוח הטמאה מן הארץ. ומחמת שלא היה אפשר לתקנם אז היו יכולים לגרם פגם יותר חס ושלום. על – כן היה מן הנמנע שהוא יכנס לארץ עם ישראל. והיה ההכרח שיכניסם יהושע שמעלתו קטנה ממשה שאז לא נתעוררו החובלים כי אם מעט כפי ערך הנעם שזכה לקבל. וזה היה בידו לתקן בכח וזכות רבו משה. וזה שבא שר צבא ה' ליהושע ואמר לו, עתה באתי, שר צבא ה' זה מט"ט שכולל ששה סדרי משנה, ששם שרש החובלים בקדשה שהוא מחלקת התנאים ואמוראים שחובלים זה לזה בהלכה. זה אוסר וזה מתיר וכו'. ועל – כן בא ליהושע קדם שנכנס ליריחו לתחלת גבול ארץ – ישראל, הינו בחינת חובלים שנופלים בנעימים להתתקן כנ"ל:

וזה בחינת לא תוכל פלותם מהר פן תרבה עליך חית השדה. מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה ונחלת את הארץ. ובתיב, לא אגרשנו מפניך בשנה אחת וכו'. שצריכין לכבש קדשת ארץ – ישראל מעט מעט לגרש הרע שבחובלים שהם בחינת העמים והקלפות והמונעים מארץ – ישראל לגרשם מעט מעט. כי אין פח לתקן החובלים בבית אחת, דהינו לברר הטוב שבהם שיכלל בנעם והרע יפל ויתבטל. ואין בנו פח לזה כי אם מעט מעט להמשיך קדשת הנעם מעט

מעט. וכפי קדשת הנעם שנזכה להמשיך כמו כן נתקן את החובלים ונגרש את הרע שבהם בבחינת מעט מעט אגרשנו עד אשר תפרה ונחלת את הארץ שתזכה לקבלת קדשת הנעם שמשם ההולדה דקדשה. בחינת עד אשר תפרה. ואז ונחלת את הארץ שתזכה לנחל ולירש ארץ שקדשתה מנעם העליון כנ"ל:

וזה בחינת כל ההתגרות וההתגברות שמתגבר הבעל דבר בכל פעם יותר על כל מי שרוצה לכנס לעבודת ה' יתברך וכל מה שמתעורר האדם יותר לכנס לעבודת ה' יתברך מתעורר כנגדו הבעל דבר ביותר כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו (סכה נב). כי עקר כל הקדשה של איש הישראלי נמשך מארץ – ישראל מבחינת נעם העליון שהיא כלל התורה הקדושה, כמו שפתוב, דרכיה דרכי נעם. ועל – כן כל מה שהאדם רוצה לכנס אל הקדשה יותר שאז נמשך עליו קדשת ארץ – ישראל קדשת הנעם העליון ביותר, כמו כן באים בחינת החובלים להתתקן כנ"ל. ואזי כמו כן מתעורר הרע שבחובלים ומתגברים כנגדו למנוע, כי כל החטאים והסטרא אחרא אחיזתם מהחובלים שהם בחינת מחלקת שמשם עקר היצר הרע, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. שיצר הרע הוא בחינת מחלקת. ועל – כן נקראים החטאים בשם חבלה, כמו שפתוב (בנחמיה א), חבל חבלנו לך. כי כלם נמשכין מבחינת החובלים כנ"ל. ועל – כן צריך האדם להתגבר בכל פעם מחדש כדי להכניע הרע שבחובלים בכל פעם ולתקן הטוב שבהם להפך החובלים לבחינת נעם שיהיו כל המחין בבחינת מחין של ארץ – ישראל ששם עקר המח והחכמה וכנ"ל:

ח) וזה שאמר משה, 'אכן נודע הדבר' בשראה שני אנשים עברים נצים. ופרש רש"י, רואה אני שהם ראויים לכך להיות בגלות וכו'. הינו מחמת שראה שיש מחלקת בישראל על – כן נודע לו טעם הגלות, כי עקר הגלות מחמת החובלים שהם בחינת מחלקת. וכן עכשו עקר אריכת הגלות מחמת מחלקת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שלא נחרב בית שני כי אם בשביל שנאת חנם, כי עקר הגלות היא מה שגלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו. וכל זה נמשך מבחינת החובלים שהם המחין של חוץ – לארץ ממש שהם כנגד המחין של ארץ – ישראל שמשם עקר אחיזתם העובדי פוכבים ואריכת הגלות מארץ – ישראל כנ"ל. ועל – כן קדם הגאולה יבוא אליהו לעשות שלום בעולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין אליהו בא לטמא ולטהר אלא לעשות שלום בעולם, כי עקר הגאולה לשוב לארץ – ישראל תלויה בשלום שעל – ידי זה נזכה לבחינת נעם העליון שהוא בחינת מחין של ארץ – ישראל, בחינת שלום כנ"ל:

ט) ועל – כן עקר תקון האכילה בקדשה הוא על – ידי צדקה כמו שאיתא בזהר ובכל הספרים שצריכין להפריש צדקה קדם האכילה ולהזמין לעני על שלחנו. וזה עקר תקון האכילה, כי על –

יְדֵי צְדָקָה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל הַשְּׁפָעוֹת הַנְּעִים הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עֹקֵר תִּקּוֹן הָאֲכִילָה, כִּי עַל – יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר הַטַּעַם וּנְעִימַת הַמַּאֲכָל וּמִשְׁקָה לְשָׂרְשׁוֹ לְבַחֲנִית נְעִים הָעֲלִיּוֹן כִּנ"ל:

(י) וְזֶה בַּחֲנִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל שֶׁעֹקֵר שָׂרֵשׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַבְּרִיאָה הוּא בַּחֲנִינַת נְעִים הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת מַחִין שֶׁל אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שְׂזוֹכִין לְקַבְּלוֹ עַל – יְדֵי צְדָקָה שְׁעַל – יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַהוֹלָדָה שֶׁל הָאָדָם שֶׁהוּא עֹקֵר כְּוִנַּת הַבְּרִיאָה שְׁעַל – יְדֵי זֶה נִתְרַבֶּה וְנִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַבְּרִיאָה, כִּי הַכֹּל בָּרָא ה' יִתְבָּרַךְ לְכְבוֹדוֹ וְכוּ', כִּי הַכְּבוֹד הוּא שָׂרֵשׁ כָּל הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי הַכֹּל הָיָה רַק בְּשִׁבִיל הַכְּבוֹד כִּנ"ל. וְכֵן זֶה הוּא בַּחֲנִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָאָדָם נִבְרָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבִרְכָה שְׁפָרִיאת אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְעַל – כֵּן מְרַגֵּל הַלְּשׁוֹן בְּסִפְרֵים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם. וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבִרְכָה, בְּתִשְׁרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם. וְכֵן אָנוּ אוֹמְרִים הַיּוֹם הֵרַת עוֹלָם. זֶה הַיּוֹם תַּחֲלַת מַעֲשֵׂיךָ וְכוּ' אִף – עַל – פִּי שְׁבָאֵמַת עֹקֵר בְּרִיאַת עוֹלָם הָיָה מִכ"ה בְּאֵלוֹל עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבִרְכָה רַק מִחֲמַת שְׁבָרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא עֹקֵר הָעוֹלָם:

כִּי כָּל הָעוֹלָם וּמִלְאוֹ הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה, כִּי הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם כְּדֵי שִׁיכִיר קוֹנוֹ וְיִגְדִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל כִּנ"ל. כִּי בְּכֹל הַבְּרִיאָה כְּלָה אֵין מִי שִׁיּוּכָל לְהַפִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם וְיִגְדִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ הָאָדָם. וְעַל – כֵּן הָאָדָם עֹקֵר הַבְּרִיאָה וְכִמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְעַל – כֵּן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנִבְרָא הָאָדָם נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרָא אֲזוּ, כִּי הָאָדָם הוּא עֹקֵר כָּל הַבְּרִיאָה כִּנ"ל. וְעַל – כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם כִּנ"ל. נִמְצָא, שְׁפָרִיאת הָעוֹלָם, דִּהְיִנוּ הָאָדָם שֶׁהוּא הוּא עֹקֵר הָעוֹלָם הָיָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְעַל – כֵּן אָנוּ צְרִיכִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְעוֹרֵר בַּחֲנִינַת נְעִים הָעֲלִיּוֹן שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ עֹקֵר בְּרִיאַת הָאָדָם כִּנ"ל:

וְזֶה בַּחֲנִינַת שׁוֹפָר כִּי קוֹל שׁוֹפָר הוּא בַּחֲנִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה בַּחֲנִינַת הַיִּטִּיבוֹ נִגֵּן בְּתַרְוֵעָה (וְכִמְבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה זֶה בַּחֲנִינַת נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יָדָם מְעוֹרְרִין וּמִמְשִׁיכִין בַּחֲנִינַת נְעִים הָעֲלִיּוֹן שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ נְעִימַת הַנְּגוּן שֶׁהוּא עֹקֵר הַדְּבָקוֹת, כִּי עַל – יְדֵי הַנְּגוּן בַּחֲנִינַת נְעִים זְמִירוֹת עַל – יְדֵי זֶה מְדַבְּקִין עֲצָמָן בְּה' יִתְבָּרַךְ וְזוֹכִין לְחֻזוֹת בְּנְעִים ה' בַּחֲנִינַת נְעִים הָעֲלִיּוֹן הַנ"ל וְכִמְבֹאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל בְּסוֹפָה שְׁכָתַב שָׁם. וְזֶה בַּחֲנִינַת הַשִּׁירָה, בַּחֲנִינַת נְעִים זְמִירוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם. וְעַל – כֵּן קוֹל הַשׁוֹפָר, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת נְגִינָה עַל – יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין בַּחֲנִינַת הַנְּעִים הָעֲלִיּוֹן שֶׁהֵם עֹקֵר הַמַּחִין, בַּחֲנִינַת מַחִין שֶׁל אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל, כִּי יְדוּעַ בְּפִנְיֹת שְׁעַל – יְדֵי הַשׁוֹפָר נִמְשָׁכִין הַמַּחִין, הֵינּוּ בַּחֲנִינַת הַנְּעִים שֶׁהוּא עֹקֵר הַמַּחִין. וְעַל – כֵּן נוֹהֲגִין כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה מְאֹד קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַבֵּל הַשְּׁפָעַת הַנְּעִים שִׁתְּעוֹרֵר עַל – יְדֵי הַשׁוֹפָר לְקַבְּלוֹ עַל –

יְדֵי הַצְדָקָה. בִּי עַל – יְדֵי הַצְדָקָה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל הַשְּׁפָעַת הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן כַּנִּל. וְעַל – יְדֵי הַשְּׁפָעַת הַנְּעָם נִמְשָׁךְ הַהוֹלָדָה שִׁיתְרַבּוּ בְּנֵי – אָדָם כְּדֵי שִׁיתְרַבֶּה כְּבוֹדוֹ כַּנִּל. וְזֶה בְּחִינַת פְּקִידַת עֲקָרוֹת שִׁמְמָשִׁיכִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִפְקְדָה שָׂרָה, רָחֵל, חַנָּה, כִּי פְּקִידַת עֲקָרוֹת, דִּהְיִינוּ הוֹלָדָה נִמְשָׁךְ עַל – יְדֵי הַשְּׁפָעַת הַנְּעָם שְׂזוּכִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כַּנִּל. וְעַל – בֶּן קוֹרִיִן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לִדְת יִצְחָק אָבִינוּ, דִּהְיִינוּ וְה' פָּקַד אֶת שָׂרָה וְכוּ'. כִּי יִצְחָק הוּא הוֹלָדָה הָרֵאשׁוֹנָה בְּעוֹלָם שְׂנוֹלָד בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי הִתְחַלַּת קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל הִתְחִיל מֵאֲבָרְהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. אָבֵל אֲבָרְהָם בְּעֵצְמוֹ עֲדִין לֹא נוֹלָד בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל רַק יִצְחָק הוּא הָרֵאשׁוֹן שְׂנוֹלָד בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל. וְעַל – בֶּן לִדְת יִצְחָק הוּא עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַפְּרִיָאָה שְׁנִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, דִּהְיִינוּ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שִׁיגְדְלוּ כְּבוֹדוֹ. וְכֹל מֵה שְׂנוֹלָדִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר נִתְרַבֶּה כְּבוֹדוֹ יוֹתֵר כַּנִּל. וְזֶה בְּחִינַת לִדְת יִצְחָק שֶׁהוּא הוֹלָדָה הָרֵאשׁוֹנָה בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל כַּנִּל. וְעַל – בֶּן קוֹרִיִן פְּרָשָׁה זֹאת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי אָז נִבְרָא הָעוֹלָם שְׁנִבְרָא בְּשִׁבִיל הַכְּבוֹד שֶׁנִּתְרַבֶּה עַל – יְדֵי הוֹלָדַת יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶה בְּחִינַת לִדְת יִצְחָק כַּנִּל:

וְזֶה בְּחִינַת עֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, עֲשָׂרָה מַלְכוּיֹת, עֲשָׂרָה זְכוּרוֹנוֹת, הַכֹּל כְּנֶגֶד בְּחִינַת עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם שֶׁנִּתְגַּלִּין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל – יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל – יְדֵי הוֹלָדַת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת פְּקִידַת עֲקָרוֹת בְּחִינַת לִדְת יִצְחָק שֶׁכֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַשְּׁפָעַת הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כַּנִּל. וְעַל – בֶּן עֶקֶר הַגְּדֻלַּת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, וְיָבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. וּבְכֵן תֵּן כְּבוֹד וְכוּ'. מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ בְּכַבּוֹדְךָ. וְכֵן הִרְבֵּה. כִּי כָּל עֶסְקֵנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ שֶׁהִיא כְּבוֹדוֹ בְּחִינַת מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, כִּי עֶקֶר הַפְּרִיָאָה שְׁנִבְרָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבִיל הַכְּבוֹד שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם בְּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת כַּנִּל. וְעַל – בֶּן עֶקֶר קִדְשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל נִתְגַּלָּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, תְּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֶיךָ בְּהַ מְרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְכוּ'. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִדוּן מֵה יִהְיֶה בְּסוּפָהּ, כִּי עֶקֶר קִדְשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן כַּנִּל שֶׁזֶה זוּכִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כַּנִּל:

יא) וְעַל – בֶּן תְּחִלַּת כְּבוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל הִיָּה עַל – יְדֵי קוֹל שׁוֹפֵר, כִּי יִרְיָחוּ הוּא עִיר רֵאשׁוֹנָה מֵאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ. וּכְבֻשָׁה עַל – יְדֵי שׁוֹפְרוֹת כְּמִבְּאֵר בִּיהוֹשֻׁעַ, הִיָּנוּ כַּנִּל, כִּי עַל – יְדֵי קוֹל שׁוֹפֵר בְּחִינַת קִדְשַׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַל – יְדֵי זֶה מְעוֹרְרִין וּמְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשַׁת אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעַה עֲמֻמִּין, בְּחִינַת חוּבְלִים כַּנִּל. וְזֶה בְּחִינַת כְּבוֹד נְעִים עִם נָבֵל תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר, כִּי שׁוֹפֵר הוּא בְּחִינַת נֶגוֹן בְּחִינַת כְּבוֹד נְעִים כַּנִּל. וְזֶה מֵה שְׁמוּבָא בְּסִפְר טוֹב הָאֶרֶץ שִׁכְבוֹר נְעִים עִם נָבֵל הוּא רֵאשִׁי תְּבוֹת כַּנִּל עִין. כִּי כְּנֻעַן, הִיָּנוּ כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁבַעַה עֲמֻמִּין שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל עֶקֶר הַכְּנַעְתָּם עַל – יְדֵי נְעִימַת הַנְּגִינָה. בְּחִינַת כְּבוֹד נְעִים עִם נָבֵל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שׁוֹפֵר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּחִינַת תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר שְׁעַל – יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת נְעָם הָעֲלִיּוֹן וּמְכַנְיְעִין הַשְּׁבַעַה עֲמֻמִּין בְּחִינַת כְּנַעַן שִׁינִיקְתוּ

מבחינת חובלים כנ"ל. וזה שנסמך שם תכף, עדות ביהוסף שמו וכו'. ופרש רש"י כי בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים, כי יוסף הוא בחינת נעם כנ"ל. ועל – פן יצא בראש השנה מבית האסורים, כי בראש השנה שופע הנעם העליון שהוא בחינת יוסף כנ"ל:

יב) וזה, ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם וכו'. וזאת המעשה היה בראש השנה שאז יצא יוסף מבית האסורים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל – פן היה הנס על – ידי שנה והתעוררות השנה של פרעה, כמו שכתוב, וייקץ פרעה וכו'. כי כל זה נמשך משרש המלכות של מעלה שבנינה בראש השנה על – ידי בחינת שנה והתעוררות השנה כידוע בפונות:

וזה בחינת חלום פרעה שבע שני השבע. ושבע שני הרעב. ושבע שני הרעב בלעו את שבע שני השבע ולא נודע כי באו אל קרבנה. ומראיהן רע באשר בתחלה וכו'. כל זה מרמז על ענין הנ"ל שפרעה ראה מהיכן נמשך תקף הגלות של ישראל. ועקר הגלות הוא מה שגלו מארץ – ישראל אשר שם חיינו וארץ ימינו. כי שם עקר המחין הנעימים בחינת נעם שהם עקר חיות האדם כי החכמה תחיה וכו'. ועל – פן היתה הגלות במצרים שהוא ההפך ממש מארץ – ישראל כנ"ל. וראה שרש הגלות שנמשך מבחינת החלום שראה, כי ראה שבע פרות טובות שמרמזים על שבע שני השבע שזה בחינת קדשת ארץ – ישראל שמשם עקר השבע והברכה כידוע. והכל נמשך מבחינת המחין של ארץ – ישראל בחינת הנעם שמשם כל החיות והשפעות, כי נעם כל הפרות והתבואות המשביעין את האדם הכל נמשך מבחינת הנעם העליון שהוא בחינת קדשת ארץ – ישראל כנ"ל. וראה פרעה שנמשך השפעה זאת בחינת שבע שני השבע שהוא בחינת השפעת הנעם העליון כנ"ל. אבל תכף כשנמשך השפעת הנעם העליון בחינת שבע שני השבע. והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן וכו' רעות מראה וכו'. לא ראיתי כהנה בכל ארץ מצרים לרע שהם בחינת הרע גמור בחינת שבע שני הרעב שזהו הרע שבחובלים פגם המחין של חוץ – לארץ שמחבלין ומכלין הכל חס ושלום, ותכף כשנמשך בחינת השפעת הנעם, בחינת שבע שני השבע, באים תכף בחינת החובלים להתתקן על ידם. ומחמת שהרע נאחז בהם ביותר על – ידי זה מתגברים החובלים על הנעימים ופוגמים גם את המחין של ארץ – ישראל עד שבחינת המחין של ארץ – ישראל בחינת נעם, בחינת שבע שני השבע נבלע ונשכח על – ידי בחינת החובלים שהם בחינת שבע שני הרעב. ומשם עקר הגלות של מצרים וכן כל הגליות, כי גלות מצרים וכל הגליות הכל בשביל פגם הדעת, כמובא בכתבי האר"י ז"ל, דהינו בשביל פגם הדעת שפגם אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע. ועץ הדעת טוב ורע זה בחינת מחלקת, בחינת חובלים ועל – ידי זה נתגרש מגן – עדן שהוא בחינת קדשת ארץ – ישראל קדשת הבית – המקדש כמבאר במקום אחר. ובשביל זה היתה גלות מצרים ועל – פן התחיל הגלות על – ידי מכירת יוסף שהוא בחינת נעם שפגמו בו על – ידי המחלקת שחלקו עמו אחיו כנ"ל. ועקר התגברות הגלות הוא

מחמת שבכל פעם שבא איזה צדיק גדול. שעל – ידי קדשתו הוא ממשיך בחינת השפעת הנעם בחינת מחין של ארץ – ישראל. אזי תכף באין החובלים להתתקן. ומחמת שעדין לא הגיע זמן תקונן על – ידי זה הם פוגמין את המחין של ארץ – ישראל. ומזה נמשך אריכת הגלות בעוונותינו הרבים ועל – בן תחלת גלות מצרים התחיל בשביל מה שאמר אברהם אבינו, במה אדע כי אירשנה והיה מספק על ירשת ארץ – ישראל. וזה בחינת חובלים שהם בחינת מחלקת וספקות, הינו כי תכף כשה' יתברך הבטיח לו על ירשת ארץ – ישראל נתעורר ונמשך עליו תכף השפעת הנעם העליון. שהיא בחינת מחין של ארץ – ישראל, אך מחמת שתכף כשנמשך השפעת הנעם באים בחינת החובלים להתתקן ומחמת שבחינת החובלים, דהינו המחין של חוץ – לארץ היו אז עדין פגומין מאד מחטא של אדם הראשון כנ"ל. על – בן גרמו פגם גם במחין של ארץ – ישראל שהשיג אברהם אז עד שנפל מחלקת וספקות בלבו על ירשת ארץ – ישראל ואמר במה אדע כי אירשנה. שזהו בחינת מה שהחובלים בחינת מחלקת וספקות פוגמין את המחין של ארץ – ישראל על – ידי שבאים לתוכן להתתקן כנ"ל:

ועל – בן בשביל זה נגזר גלות מצרים. ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם. ידוע תדע דיקא דהינו על פגם הדעת כמובא. הינו פגם החובלים שהם הדעת והמחין פגומים של חוץ – לארץ. וזה בחינת חלום פרעה כנ"ל. ששבע שני הרעב בחינת חובלים בלעו את שבע שני השבע בחינת נעם. עד אשר לא נודע כי באו אל קרבנה וכו'. כי מחמת שנתעורר השפעת הנעם באו החובלים להתתקן. ועל – ידי זה פגמו ביותר את בחינת המחין של ארץ – ישראל בחינת נעם כנ"ל. עד אשר גם שם נפל מחלקת. ואין נכר כלל השפעת המחין של ארץ – ישראל כאלו מעולם לא נמשך חס ושלום השפעת המחין של ארץ – ישראל וזאת הבחינה היא בכל אדם ובכל זמן. שלפעמים נתעורר האדם אל הקדשה ומתלהב לבו מאד לה' יתברך בהשתוקקות נפלא. ונדמה לו שבודאי יהיה איש כשר ולא ימנעוהו שום מונע ותכף אחר שעה נופל מתשוקתו ונטמטם לבו ונתבלבל מחו. ושוכח לגמרי את כל התשוקה הראשונה כאלו מעולם לא היה לו תשוקה כלל לעבודת הבורא יתברך. ולפעמים יכול להיות שתשוקתו לה' יתברך נמשך איזה זמן גדול. ואף – על – פי – בן יש שאחר כך נופל מתשוקתו ונטמטם לבו עד ששוכח הכל. ונדמה לו כאלו מעולם לא היה לו תשוקה כלל. וכל זה נמשך מבחינת הנ"ל:

כי כל הקדשות הם מן המחין הקדושים שהם עקר האדם כי עקר האדם הוא הדעת והמח שהיא הנשמה והחיות של האדם. ועקר המחין הם המחין של ארץ – ישראל שהם בחינת נעם כנ"ל. וכשנתעורר להאדם איזה חשק דקדשה לה' יתברך ולעבודתו. זה נמשך מהמחין של ארץ – ישראל מבחינת נעם העליון שנמשך עליו איזה הארה והשפעה משם. אך תכף כשנמשך עליו איזה הארה והשפעה משם. אך תכף כשנמשך עליו השפעת הנעם. נתעוררו תכף החובלים וכו'.

כנ"ל. וכשאינו זוכה לתקנם. אזי הם פוגמים את בחינת המחין של ארץ – ישראל שנמשכו עליו ועל – ידי זה הוא שוכח הפל פאלו לא היה לו תשוקה כלל. על – פן צריך האדם לשמר את הזכרון מאד שיזכיר את עצמו בכל פעם את כל התשוקות הראשונות. וההתלהבות והפסופין שהיו לו מעולם לה' יתברך ולעבודתו. כדי להמשיך עליו את כל הרשימות שנשארו מהשתוקקות הראשונות כדי שיתעורר על – ידי זה לשוב לה' יתברך, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה. שהאדם צריך לאחזו עצמו בהרשימות שנשארו לו מימים הראשונים שהיו לו מזריח אורו יתברך וכו', עין שם. וזה בחינת יוסף שהוא בחינת התקון של חלום פרעה שנותן עצה שתתקיים השביעה והטוב של שבע שני השבע ולא תפרת הארץ ברעב שהוא בחינת המחין של חוץ – לארץ. ועצתו הוא שיקבצו את כל אכל שבע שנים הטובות האלה והיה האכל לפקדון וכו', הינו שתכף בשנתעורר על האדם איזה טוב בחינת קדשת ארץ – ישראל שמשם כל הקדשות, אזי תכף יעשה איזה עבדא דקדשה על – ידי השתוקקותו להתפלל או ללמד או יעשה איזה מצוה. ויעשה לעצמו אוצרות במחו להטמין שם את כל הטוב של שבע שנים הטובות, כי האדם יש לו בחירה ויש פח בידו כשפא עליו איזה תשוקה טובה להטמין ולקשר אותה בפנימיות מחו ולקח במחשבתו זאת התשוקה לזכרה היטב שלא ישכחה, כי מאחר שיוסף הצדיק מודיע לו מקדם שאחר כך יבואו עליו ימי רע חס ושלום, וירצו להשפיע ממנו כל הטוב ההוא, על – ידי זה המשכיל יבין מעצמו שצריך לגנוז היטב את כל הטוב של בחינת שבע שני השבע, דהינו שיקשר החשק דקדשה במחשבתו ויקח בדעתו זה הענין בעצמו. שאפלו כשיטמטם לבו על – ידי התעוררות הרע שבחובלים. אף – על – פי – כן יתחזק בעבודת ה' על – ידי שיזכר את עצמו בהתשוקה הראשונה כנ"ל. וכל הרשימות של התשוקות הראשונות שיגנזו בפנימיות מחו יהיו לו לפקדון להחיות את נפשו בימי רע שהם בחינת שבע שני הרעב. בבחינת והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיינה אחרי כן. ולא תפרת הארץ ברעב כנ"ל. ועל – פן הם שבע שבע, שבע שני השבע ושבע שני הרעב. כנגד שבעת המינים שנשתבחה בהן ארץ – ישראל שהם בחינת השפעת הנעם העליון וכנ"ל. וכנגדם הם שבעה עממין שהם הרע שבחובלים שהם בחינת שבע שני הרעב שעקר הגלות מארץ – ישראל שהוא בחינת גלות מצרים שכולל כל הגליות הוא על ידם כנ"ל. ועל – פן עקר הגאולה של מצרים היתה בזכות יוסף שעמד בנסיון ונשמר מאהבת נשים. ועל – ידי זה זכה להמשיך על עצמו השפעת הנעם שהוא שרש האהבה דקדשה כנ"ל, כי יוסף שרשו משם מבחינת נעם כנ"ל. ועל – פן על ידו היה עקר הגאולה, כמו שכתוב, ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כי יוסף יש לו פח להתגבר בכל פעם כנגד החובלים להכניע הרע שבהם שלא יקלקלו את בחינת הנעם, אדרבא, בחינת הנעם יתקנו את החובלים שזהו מה שזכה יוסף לפתר ולתקן חלום פרעה. באפן שלא יקלקל ימי הרעב את ימי השבע, אדרבא, ימי השבע יחיו את ימי הרעב, שזהו בחינת שהנעימים יתקנו את החובלים. ועל – פן

הזהיר אותם, והעליתם את עצמתי מזה אתכם. שיעלו עצמותיו לארץ – ישראל. ובפח הזה יתגברו בכל פעם על החובלים עד שיכבשו ארץ – ישראל שהוא בחינת נעם, בחינת יוסף כנ"ל:

(ג) וזה בחינת מה שהולכין על קברי צדיקים בערב ראש השנה. כי הסתלקות הצדיק הוא בתוך בחינת נעם העליון ששם עולין כל נשמות הצדיקים בבחינת לחזות בנעם ה' וכו', בחינת נעמות בימינו נצח. ועל – כן במקום גניזתם הוא בחינת ארץ – ישראל בחינת צדיקים יירשו ארץ כמו שמבאר במקום אחר, כי במקום גניזתם שופע בחינת נעם העליון שהוא בחינת קדשת ארץ – ישראל שמשם כל הקדשות כנ"ל, כי כל העשר קדשות שהם כלל כל הקדשות שבעולם הם בארץ – ישראל. ועל – כן הולכים על קבריהם בערב ראש השנה. כדי לזכות לקבל שם קדשת ראש השנה שהוא בחינת השפעת הנעם בחינת קדשת ארץ – ישראל שמתגלה בראש השנה כנ"ל. וזה בחינת מזמורי תהלים שאומרים על קברי הצדיקים, כי מזמורי תהלים הם בחינת נעם, בחינת נעים ומירות ישראל כנ"ל. וזה בחינת חבלים נפלו לי בנעמים ופסוק נעמות בימינו נצח. שאומרים במזמור מכתם לדוד. שהוא המזמור הראשון מהיוד מזמורי תהלים שתקן רבנו זכרוננו לברכה כי עקר תקון הברית שהוא עקר תקון כל החטאים שהוא על – ידי השפעת הנעם העליון שהוא מחין של ארץ – ישראל שהוא עקר הקדשה קדשת הדעת, כי על – ידי השפעת הנעם העליון משפרין אהבת נשים כנ"ל. וזוכין לקדשת הדעת של ארץ – ישראל שהוא כלל כל הקדשות כנ"ל. וזה שמסימין נעמות בימינו נצח. כי מתחלה אומרים חבלים נפלו לי בנעמים, דהינו שהחובלים נופלים בנעמים להתתקן כמו שפרש רבנו זכרוננו לברכה מקרא זה בהתורה הנ"ל. ואזי עדין אנו חוששים שלא יתגברו החובלים על הנעימים ויקלקלו אותם גם – כן חס ושלום כנ"ל, על – כן אומרים אחר כך, אברך את ה' אשר יעצני וכו', הינו שה' יתברך נותן עצות להאדם על – ידי הצדיק האמת באפן שיזכה להגביר הנעימים על החובלים כנ"ל. וזה בחינת שויתי ה' לנגדי תמיד. 'תמיד' זה בחינת ארץ – ישראל, בחינת תמיד עיני ה' אלקיך בה וכו'. הינו שקדשת ארץ – ישראל צריכין להמשיך על עצמו תמיד ולא יפסק מלהשתוקק תמיד להמשיך על עצמו קדשת ארץ – ישראל. כי בכל פעם שמשתוקק לארץ – ישראל מתגבר כנגדו בחינת החובלים ומבלבלים תשוקתו, על – כן צריך להתגבר כנגדם בכל פעם תמיד ואז יעזרהו ה' יתברך לבוא לארץ – ישראל. ושם יזכה לנעם העליון לנצח ולא יפל עוד לעולם לבחינת החובלים. רק אדרבא, יתקן החובלים על – ידי הנעימים. בבחינת כי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת שהם בחינת החובלים שבהם נאחו הרע בחינת שאול ושחת. אבל בזכות הצדיקים יעזרנו ה' יתברך ויצילנו מהם ונזכה לנעם העליון לנצח. כי בכל פעם נתגבר על החובלים עד שיתבטלו לגמרי עד שנזכה להכלל בנעם העליון לנצח בחינת נעמות בימינו נצח, אמן ואמן:

שיך לעיל:

יד) ועל – כן נקרא שופר לשון שפרא, כמובא שזהו בחינת נעם העליון שנתעורר על – ידי קול שופר שהוא בחינת יוסף שהיה יפה תאר וכו' כמבאר בהתורה הנ"ל עין שם, עין היטב את כל התורה הנ"ל מראשה לסופה כי בלא זה לא תוכל להבין כלל את דברינו:

טו) וזה בחינת ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו וכו'. שזה היה צמיחת קרן ישועה של הגאולה כמובא. וכמוכן בפסוק רבבה בצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי. ועל – ידי זה שדים נכוננו ושערך צמח שמרמז שהיו מוכנים לגאולה, הינו כנ"ל. כי עקר הגלות הוא הגלות מארץ – ישראל שהוא בחינת השפעת הנעם. אבל ה' יתברך חמל עליהם והמשיך עליהם גם שם במצרים בחינת השפעת הנעם שעל – ידי זה נמשך ההולדה כנ"ל. ועל – ידי זה היו פרים ורבים מאד בחינת ובני ישראל פרו וישרצו וכו' ועל – ידי זה היתה הגאולה, כי כל מה שנתרבו ישראל יותר נתגדל כבודו ונמשך עליהם השפעת הנעם העליון ביותר, כי הא בהא תליא כל מה שנמשך השפעת הנעם והמחין יותר. נתרבין ישראל ונתגדל כבודו יתברך ביותר. וכל מה שנתרבין ישראל ונתגדל כבודו יותר נמשך השפעת העליון יותר, כי כל מה שיש מקבלים יותר. והשפע העליונה עושה פעלתה יותר נמשך שפע ורב טוב יותר ויותר כידוע. ועל – כן על – ידי שישאל פרו וישרצו שהוא בחינת השפעת הנעם העליון על – ידי זה נגאלו כנ"ל, כי הגאולה הוא לשוב לארץ – ישראל שהיא בחינת נעם כנ"ל. וזהו, וכאשר יענו אותו כן ירבה וכו', הינו דבר והפוכו. שכל מה שהיו מתגברים בגלותם לענות אותו, שכל זה נמשך מבחינת החובלים כנ"ל, כמו כן חמל עליהם ה' יתברך והמשיך עליהם הנעם יותר. שהוא בחינת כן ירבה, בחינת הולדה כנ"ל שהוא בחינת צמיחת הגאולה כנ"ל. וכן בגאולה האחרונה כתיב, הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום. אני ה' בעתה אחישנה שעל – ידי שיתרבו ישראל שזהו בחינת השפעת הנעם העליון. על – ידי זה תהיה הגאולה כנ"ל. במהרה בימינו, אמן:

שיך לעיל:

טז) ועל – כן אנו מבקשין, יהי רצון שתעלנו בשמחה לארצנו. כי אי אפשר לבוא לארץ – ישראל לבטל המונעים בחינת חובלים ולבוא לארץ – ישראל בחינת נעם כי אם על – ידי שמחה שהוא בחינת עשרה מיני נגינה, כמו שכתב רבנו במקום אחר. כי על – ידי שמחה בחינת נגינה, בחינת נעים זמירות ישראל בחינת שבע שמחות את פניך וכו'. על – ידי זה זוכין לבוא לארץ – ישראל. שהיא בחינת נעם העליון כנ"ל:

והארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים
ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה